

38

בלירנץ לעיון בפרש חשבו
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
שנת האחת עשרה

העלותר (תש"ב)

שאלות כללית

לדברי משה כאן מקשה בעל עקדת יצחק:
למה מנע משה רועה נאמן עצמו מלבקש על שאלתם זו כמנחגו תמיד
(ווע' שמוח ט'ו ב'ד; שמוח י'ז ד') ונעשה להם קסיגור?

ענה לשאלתו!

ב י'ג מאין ליبشر לחות לכל העם זהה...
ט'ו ואם בכח את עשה לי הרגני נא הרוג.

מדרש שוחר טוב (לחיליט) פרק כ"ב: אמר משה לפניו הקב"ה: "רבונו של עולס' אם לא אתה להם - הרגני אוחז. ואם אדרבר בנגזרן - הרגני אוחז. מכאן ומכאן הרוג אני".
בקשה מך, הרוג נא את ההרוג", שנ': "הרוגני נא הרוג". מיד חרה לו לקבה"ו, שנ'
(ählilim ק"ו): "ויקציפו על מי מריביה - וירע למשה בעבורם". אמר לו הקב"ה: "חן בשך
לבני! אמר לו: "מאין לי בשך?" אמר לו: "צפרדים היו לך במצרים? כנים היו לך
במצרים? וכל כך היה שם עשייך ועכש נפשית עני???" אמר לפניו: "ולא משלך היה לי?"
אמר לו: "במצרים היה לי וכאן אין לי? היד ה' תקצץ?"

השווה מדרש זה למדרשים הבאים המובאים ברש"י:
שפנות ז' ס' ד"ה מקוצר רוח החלמן "ורבונינו דרשוה" עד ואחתה אמרת מה הראות
שפנות י' ז' ה' ד"ה עבר לפניו העם.
במדבר ל' א' כ' א' ד' ה' ויאמר אלעזר הכהן.
דברים א' י' ז' ד' ה' תקריבון אליו.
וע' גליון וארא ח'ו שאלה ג'
" " " " " חשי"א ב'
" " " " " שמי"י ב'
" " " " " דברים ח'ד ב' 20

מהו הuko המשותף שבדברי חז"ל אלה ומהי מגםת כל המדרשים האלה?

- ג. ט'ו ואם בכח את עשה לי - הרגני נא הרוג
רש"י ד"ה ואם בכח את עשה לי
רמב"ן " " " " " עד ועל דרך התאמתו
1. שני קשיים בפסוקנו יחרץ רש"י בדבריו, אלו הם?
2. מהי טענה הרמב"ן נגיד פרושו של רש"י ומהי דעתו מיחזקאל כ"ח י' ז?
3. מדוע אין הרמב"ן טוען טענה נגיד רש"י גם בדברים ה' כ"ד ד"ה ואת תדבר אלינו?
4. השווה דברי שניים מפרשיש רשות לרשי' בשנה ע' ז לאלו הששי' מועל רש"י:
ריב"א: (רבנו יהודה בר אליעזר, חבר פרשו לרשי' לאלה הששי' כלומר:
משה היה שרו בכעס ולא היה יכול לגמור דבריו לומר "אתה" ולא אמר אלא
"את" כדאם המתאנח, שהחילה אמרתו איינו יכול לגמור נשימחו...
הרואט: (ר' אליהו מזרחי, חי בדורטה, נפטר רט"ה לאחר הששי' 1527):
ואם בכח פורענות מעשה לישראל, אתה עושה אותך כנkehה זו שאומרים לה "את"
(במקום "אתה" לזכור). ואין טענה מיחזקאל (כ"ח ד') "את כרוב ממש הסוכר",
כי יתכן שהוא לשון ארמי כמו (בר' כ' א') "מי מל לאברתם"; (שם א' ט')
"כוי הלחת אזל מליכינו". ומלה "לי" במקומות "אותי", כי יבוא זה בהמקום זה.
(ולדבריו אלה העיר גור ראייה (מהר"ל מפרג): "פרשו זה יותר משש כחו מן נקבה")
אייזה משני הפרושים נראה לך יותר?
באלו סמני פסוק פלינגו לפסק את פסוקנו - לפי דעת הרואט?
xx5. לדברי רש"י מקשים עוד: מדוע לא דרש חשיבות כתו מפניהם תלונותיהם שהיו מחרעמים עלינו כל
יום הנזכרות בפירות בכתוב באמרו: "לא אוכל אנכי לבדי לשאת...". ודרשו על הרעה של
הפורענות שעתיד להביא עליהם, שאין כחובה כלל בכתוב?
ענה לקושיה זו!